

Lozandan öncesi ve berisi

Lozan zaferimizin 19 uncu yıldönümünü kutladık. Lozan, tarihimizin en önemli dönemeçlerinden biridir. Bunun için, her yıl olduğu gibi, bu yıl da Lozanı Türk milletine kazandıranları gönülümüzün en büyük sağısı ile andık.

Türk milleti tarihin bir yeni çağına Lozanda ayak basmıştır. Lozandan önce biz bir sürü millet idik. Binlerce yıldır coşup taşan Türk kanı sanki donmuştu. Vatanlarını kıt'alar üstüne yaymaya savaşanlar, yayanlar, bir kıt'anın bir ucunda avuç içi kadar bir toprak hapsedilmek isteniyordu. Artık Osmanlı imparatorluğu diye bir devlet, Türk diye bir millet düşünülüyordu. Yalnız düşmanlar değil, kapkara bir baht da dört yanımızı sarmıştı. Kendi topraklarımızda gurbette gibi idik. Elimiz, kolumuz ve başımız bağlı idi. Ne yol yapabiliyor, ne fabrika kurabiliyor, ne okul açabiliyorduk. Daba acısı, anamızı söven, bacımızı biçaklıyan ecnebinin yakasına dahi yapışamıyorduk. Kapitülasyon zincirleri maddî ve manevî bütün kuvvetlerimizi enküçük hareketten bile alıyordu. Millet başında bulunanlar ne kendilerine, ne millete güveniyorlardı. İçten, dıştan türediler Türk milletini susmaya zorluyorlardı. Gerçi Türk susuyordu. Fakat bu, kaynatıcı bir susuştu. Tarihimizin en karanlık devri bugünlere raslar.

Türkün bahtına doğan güneşi, kükreyişimizi, karanlıkların sıyrılışını hep biliyoruz. Daha iy de bilmeliyiz.

Lozanı kolay kazanmadık. Cepheye nasıl top tüfeğe karşı koymuş ve kovmuşsak, masa başında da kurnaz ve azılı diplomatlara öylece karşı koyduk. Fakat neticede haklarımızı kabul ettirdik.

Lozanın berisinde aydınlık Türkiye vardır. İstiklâl artık gökte değil, gözlerimizin bebeğindedir. Cumhuriyet yıllarında pek çok şey kazandık; fakat kazanacaklarımız, kazanmağa mecbur olduklarımız yanımızda bunlar henüz bir başlangıçtır.

Yeryüzünde, güvenilir, inanılır, sevilir, sayılır, bir millet olduk. Bundan sonra medeniyet dünyasında asıl yerimizi alacağız. Bugünkü kızılca kıyametten çıkacak

İaşe işlerimiz

İaşe teşkilatı kaldırıldı bütün gıda maddeleri serbest satılacak Ticaret vekâletinden;

1 — Eiyat mürakabe komisyonları, fiyat mürakabe heyetleri vilâyetler iaşe teşkilatı kaldırılmıştır.

2 — Ticaret vekâletince el konmuş bulunan her nevi gıda maddeleri üzerindeki el koyma hükmü kaldırılmıştır.

Gıda maddeleri satışları serbet olacak, ancak iaşe fiyat mürakabesinin ihtikârla mücadeleyle ait salâhiyetleri belediye encümenlerince kullanılacaktır. Satış hareketleri millî korunma kanunu hükümlerine tevfikân belediyeler tarafından takip ve kontrol edilecektir.

3 — Subaşı teşkilatı kaldırılmış ve yerlerine tahmin heyetleri ikame edilmiştir.

Fındık toplama amelesi için bugday ve arpa yola çıkarıldı . .

Fındık mahsulünü toplamak üzere kullanılacak amelelerin ek meklik ve yemeklik ihtiyacını karşılamak için vilâyet ve parti tarafından merkezden mısır ve mısır olmadıkça göre bugday istenmiş ve aynı zamanda parti tarafından keyfiyet inhisarlar vekilli Trabzon me'usu Raif Karadenize de yazılmıştır.

Bu kere Raif Karadenizden parti reisliğine gelen bir telgrafta, fındık amelesinin iaşesini karşılamak yolunda icap eden tedbirlerin alındığı, bu

cümleden olmak üzere isken-derun ve Adanadan bugday ve arpa nakliyatına başladığı ve faydalı olur düşüncesinde ağustos nihayetine kadar mısır satışının serbest bırakıldığı bildirilmektedir.

Keyfiyet parti tarafından mühakat parti teşkilatına bildirilmiştir. Mısır tedarik ve satışı bir ay için serbest bırakıldığına göre mısır getirtmek ve satmak isteyenler icap eden yerlerden mısır celbi teşebbüsüne girişmişlerdir.

TEMEL NÜCUMİ GÖKSEL

Büyük Millet Meclisinin yaz tatili münasebetile bir müddet aramızda kalmak üzere şehrimize geldiğini evvelce yazdığımız Edirne mebusa değerli hemşehrimiz Temel Nücumî Göksel Samsun yoluna Ankara'ya gitmek üzere Cuma günü posta ile şehrimizden ayrılmış, iskelede ve vapurda dostları tarafından uğurlanmıştır.

Büyük bir muharebe

Moskova 27 (a. a) — Moskova radvosunun bildirdiğine göre Voronejin cenup dolaylarında büyük ölçüde bir muharebe cereyan etmektedir. Almanlar müthiş kayıplara uğramakta ve saatler geçtikçe bu kayıplar artmaktadır.

şiddetli müdafaa savaşlarında 751 Rus tankı tahrip edilmiştir. Merkez kesiminde müteaddit Rus taburu çevrilmiştir.

Mısrıda El-Alemeyn mevzilerinin cenup kesiminde bir İngiliz hücumu püskürtülmüştür. 22 Temmuzdan beri El-Alemeyn müdafaa savaşlarında tahrik edilen İngiliz uçaklarının sayısı 146'ya ve esir sayısı da 1400 ü bulmuştur.

İngiliz hava kuvvetleri batı Almanya'ya yapılan tersiz gündüz hücumlarından sonra dün gece Hamburg şehrine dolaylarına hücum etmiş tahrip ve yangın bombaları atmıştır. Sivil ahalî oldukça büyük kayıplara uğramıştır. Hemen hemen hepsi ikametgâh mahallerinde olmak üzere bir çok binalar yıkılmış ve ya hasara uğramıştır. Avcılarımızla uçak savarlarımız 37 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

Yeni Emniyet müdürümüz geldi

Samsun Emniyet müdürlüğünden vilâyetimiz emniyet müdürlüğüne naklen tayin edildiğini evvelce bildirdiğimiz B. Tevfik Arıcan tari ile gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

Yeni Emniyet müdürümüzün hoşlar başarılarını dileriz.

Rostof ve Voronejde

Moskova 27 (a. a) — Sovyet tebliğine ektir: Voronej cephesinin bir bölge sinde 24 saat içinde 100 kadar Alman ölmüştür. Rostof civarında şiddetli savaşlar olmuştur. Rostofun başka bir kısmında kanlı muharebelerden sonra Almanlar müdafaalamıza girmeye muvaffak olmuştur. Kıtalarımız yeni mevzilerine çekilmiştir.

dünyaya Lozan ışığının kılavuz olmasını dileyorum. Lozanın bize verdiği hak, hürriyet ve istiklâlî Ankaranın bütün dünyaya vermesi ne kadar yakışıklı olurdu.

Lozanın ve onun tamamlayıcıları Montreux ve Hata yın kıymetlerini iyice bilelim. Hakki TUNCAY

Alman Harp Tebliği

Doğuda, Mısrıda ve havalarda

Berlin 27 (a. a) — Alman tebliği: Rostofun cenubunda Alman kitaları iki gün süren şiddetli hadi selerden sonra kuvvetli ve çetin bir surette müdafaa edilen bir şehri hücumla zapt etmişlerdir. Uçaklarımız Alman piyadesine yol açmışlar daha doğuda cenup istikametinde ilerleyen kitalarımız düşmanı bozguna uğratmışlardır. Zirhlî müfrezlerimiz Rus tank ve piyade birlikleriyle şiddetli bir savaşa girişmişlerdir.

Alman hava kuvvetleri düşmanın volga üzerindeki müdahalesile Stalingradın şimal batısındaki tesislere hücum etmişlerdir. Voronejdeki köprü başına yapılan hücumlar düşmana ağır kayıplar verdirilerek yeniden püskürtülmüştür. Şehrin şimalinde yapılan hücumlarla Rus kitaları şimal doğru hareket üslerine doğru püskürtülmüş ve çevrilen Ruslar yok edilmiştir. Bu

Oluşlar :

Rize ve Çay

Bugün 47 kilometre derinlik 15 kilometre genişlikte 116 köy çay yetiştiriyor. bu topraklar s.kiz bölgeye ayrılmış olup her bölgede bir ziraat fen memuru vardır. Bunlar çayın yetiştirilmesine, toplanmasına ve nakil işine kılavuzluk ederler. Köylü çayın kazandırıcı bir bitki anlamıştır. Ayrıca Zihni Derin, yıllardanberi derin bir itimat aşlamıştır. Yani bu toprakları çalışkan ve sevimli ziraatçimiz millet hesabına hem maddeten, Hem manen fetihmiştir. Bundan daha büyük öğünç olur mu?

Köylü çaydan kazanır, çünkü iki yıl önce bir dönüm çay 25—40 lira getiriyordu. Halbuki bir dönüm mısır 2—3; fasulye, kabak nihayet 5 lira verir. Bugün vaziyet, tabii daha başkadır. Şimdi bir kilo yaş çay yaprağı, iyi toplanmış, içine başka yaprak karıştırılmamış olmak şartile 150 kuruşa fidanlıkta satın alınıyor. Biz orada iken alış, veriş hararetili hararetili devam ediyordu.

Köylü, tabii, yalnız çay yetiştirmiyor. Çünkü yalnız çay yenerek karın domaz halbuki köylünün karnının doyması da lâzım. bunun için mısır ve fasulye de yetiştiriliyor.

Çay yetiştirmek için köylüye bir çok kolaylıklar gösteriliyor. 10 yılda ödemek üzere faizsiz para veriliyor.

Laboratuvar

Fidanlıkta işler ilim ve teknik esaslarına göre yürür. Çayın yetişeceği toprağın tahlilinden onun maddelerinin belli edilmesine kadar. Bunun için fizik ve kimya tahlillerine yarayacak aletlerin bulunduğu küçük bir Laboratuvar kurulmuştur. Rize bölgesi çay yetiştirmeye elverişli en iyi topraklarla çevrilmiştir. Ve yapılan en ince tahlillerle Rize'de yetişen çayların Çinde veya Hintte yetişen çaylardan hiç de aşağı vasıfta olmadığı anlaşılmıştır. Bu küçük, fakat kıymetli laboratuvarda yapılan tahlillerle kanaat gelmiyerek ziraat ve iktisat vekillikleri laboratuvarlarında da tahliller yapılmış ve çok iyi neticelere varılmıştır. Fidanlık ziyaretçilerine burada çalışan mütehassıslardan biri en ince hususları anlatır.

H. TUNCAY
Arkası 2 de

Görgüler

Serbest satış karşısında

Bu harp içinde doğan fevkalâdelikler karşısında; ilk hamlede iktisadi buhranın önüne geçmek için serbest mübadele ve satış sisteminden birdenbire kuvvetli bir devlet müdahalesine zaruret hasıl oldu. Kısa bir zaman da kendi bünyemizde tecrübesi yapılan bu sistemin yer yer mahzurları görüldü.

Müstahsilin; ellinde mevcut malını tutmakla piyasaya ve fiyatların düşüklüğüne karşı mükemmel bir mukavemet gösterdiği inkâr kabul etmez bir hakikattir! Bu günkü abval karşısında bu derece müdahalenin mahzurları görüldüğü içindir ki yine eskisi gibi serbest satışa dönmek mecburiyeti hasıl olmuştur!

Bu mecburiyet karşısında eğer gereken bazı tedbirleri almakta gecikirsek yine müdahale zamanından önceki sıkıntılı duruma düşeceğimize hiç şüphe yoktur!

Esasen sayın Ticaret vekilinin Ankara radyosundan yaptığı beyanat ve tavsiyelerinin içinde bu yoldaki endişeleri sızmak sarahaten mümkündür. Vekil doktor Behçet Uz ilk hamlede müstahsile malını piyasaya arz etmesini tavsiye ederken diğer taraftan da halk ve satıcılara arz edilen mala karşı tehacüm yapmalarını tavsiye etmektedir. Bu demektir ki ilk hamlede piyasaya yapılacak her hangi bir hücum bizim iktisadi bünyemizi şiddetle sarsar ve yeniden bir buhran doğurabilir!

Bilhassa yüksek sermaye sahipleri bundan önce olduğu gibi işi manasız bir stokculuğa dökerlerse vaziyet o zaman yine tehlikeli bir şekil alır!...

İktisattaki arz ve talep kanunlarına göre yapılan stoklar karşısında fiyatlar yükselmeye mecbur edilirse yine bugünkünden daha şiddetli ve esaslı tedbirlerle bunun önüne geçilecektir. Bu günkü serbest satışlar karşısında para kazanmak hirsna kapılarak tekrar stokculuğu ele alacak olanlara en ağır cezaların yükletileceğini şimdiden sezer gibi oluyoruz.

Tevfik Vural

Rize ve çay

Baştafi 1 de

Asım Zihniçli bize gerek laboratuvarında gerek küçük ziraat müzesinde gereken izahları verirken: "davayı yalnız kendimizin bilmemiz yetmez. Onu gerek aydınlarımıza, gerek köylü müze iyice anlatmak da lâzımdır. Ve biz bunun için hiç sıkılmayız, tam tersi sevinç ve kıvanç duyarız.. diyor. Gerçekten, bu davayı küçümseyenler: "Rizede çay yetişmez, her halde bu, ottur. Olmaz.. filân gibi sözler söylemişlerdir. Bu işin başında ve içinde çalışanları hiç bir zaman karam sarlığa sürüklememiş, her şeyi serin kanlılıkla ve ilmi delillerle isbat etmişlerdir. Böylelikle B. M. Meclisinden çay kanunu da çıkarılmıştır. Bir çok işlerimizde olduğu gibi çay davasında da menfi düşünmeler olmuştu. Bunlar belki halâ vardır. Fakat kendimize güvenizliğin bu kötü örnekleri bu davada ırtık susmaya mahkûmdurlar. Çünkü Rize çayı artık öyle çamur parçalarıyla örtülemeyecek güneş gibi bir hakikattir.

Müze

Fidanlıktaki eski papas evi içinde laboratuvarın yanında bir de ziraat müzesi kurulmuştur. Burada, kemikten nasıl faydalanılacağı, nasıl sed yapılacağı, külör, Lüpen, soya fasulyası, yabani bezelye gibi baklagillerin nasıl yetişti-rileceği ve üretileceği köylünün anlayabileceği şekilde örneklerle gösterilmiştir. Bunların hepsi ayrı ayrı birer davadır.

A) Kemikten en kolay uşullerle en iyi Avrupa güb-

releri değerinde gübre elde edilebilir. Toplanan kemikler yığın edilip yakılır, kırılır, taz haline getirilir. Bu toz asit-sülfirikle süper fosfat yapılarak toprağa verilir. Şimdi Rizede bu işi anlayan köylüler bir parçacık kemiği köpeğe bile kaptır mazlar. (Bu kemik işi bir çok belediyelerimizin olduğu gibi Trabzon beledisinin de bir gelir kaynağı olabilecek önemde ve değerlidir. Lokantalarından ve evlerden temizleme işini yapan teşkilâtlâ halledilebilecek kadar da kolay bir iş. Fakat biz nedense, küçük şeylerden büyük faydalar elde etmesini henüz bilemiyoruz. Belki de bunu küçük sanıyoruz.

Mavnacı işçi aranıyor

Mersin Limon şirketinden:

Mersin Liman şirketi mavnalarında çalışmak üzere bu işlerde ehliyeti haiz olanlar 250—400 kuruş yevmiye ile kullanılacaklardır. İsteklilerin buldukları mahallî liman reislikleri vasıtasile dilekçelerini şirkete göndermeleri ilân olunur.

3—3

BİRKAÇ SATIRLA

Güvercinler

İskenderpaşa camii civarında; Anadolu hanı önünde hergün, binlerce Güvercin'in kukurdamasını, sevişip ibadet etmesini tatlı, tatlı seyrederdik..

İşe darlığına sebep olan tedbirlerin devamı müddetince, bu güzel ve insana yakın kuşların, sırta kadem basmasına hepimiz üzülmüş ve hayret etmiştik.

Bir kaç zaman evvel kâse, kâse mısırları ölerine dökerken, ta-

nesini bulamayan bizlerden Güvercinlerin darılmasını ummayız.

Fakat ne yapalım ki, yokluk yüzünden rahmetli Atatürk'ün eliyle yem dağıttığı Güvercinlerimizi ihmale mecbur olduk.

Onlar, halimizi bilseler, kendilerini unutup bize acırlar, sızlanırlardı.

Nitekim, bunu anlamış olacaklar ki, son günler çift, çift Güvercinlerin dolaştıklarını görüyoruz.

Demek, biz doyuyoruz, onlar da..

Parktaki Oparlörler

Ve bir şikâyet

Bir okuyucumuzdan aldığımız haklı bir şikâyeti aynen neşrediyoruz.

Meydandaki parkta 4 dane radyo hoparlörü var. Bu hoparlörler Ankara radyosunun ve diğer ecnebi radyolarının ajans haberlerini sabah akşam demeden muntazaman neşrederler. Ankara radyosunun alaturka musiki neşriyatının da müşterilerine dinletirler. Fakat sıra sağlık, ziraat ve sair öğretici ve faydelli neşriyata gelince, hemen radyoların düğmelerini çevirirler ve plâklarla şarkılar gazeller çalmağa başlarlar.

Dün akşam Ankara radyosunun ziraat saatinde fındıkların devşirilmesi hakkında bir konuşma vardı. Trabzonu çok alâkadâr eden bir mevzu. Kahveci ve gazinocular bunu dinlememize müsaade ederler dedik ama nafîle. Hemen radyoyu kapattılar ve "kahve olsam dolaplarda kavrulsam, diye bir plâk koydular Tabii fındıkların devşirilmesi hakkındaki faydelli konuşmayı dinleyemedik.

Maarif Vekâleti istediği kadar konferanslar konuşmalar tertip etsin bu konferans ve konuşmaları umumî bahçelerde dinlemek kâbil değil.

Beş kuruşluk kısırna madden suyu 15 kuruşa satmayı bilen kahveci gazinocular, Ankara radyosunun yalnız eğlendirici değil öğretici vasıflarında olduğuna bilemiyorlar.

Bunu bu gibilere anlatmak ve öğretmek lâzım değil midir?

Gelenler

* Vîlâyetimiz eczanelarını teftiş etmek üzere, Eczaneler müfettişi Feridun Rizeden,

* Posta telgraf müfettişlerinden Şücaettin Ertuna, Sedat Büngül Hopadan şehrimize gelmişler ve teftişlerine başlamışlardır.

Açık Kapı

Yazan

8

Tercüme eden

Robert Louis Stevenson

Cemal Enis

Evvelâ masanın üzerinde duran kâğıtları aldı, sonra koridor başına gidip orada perde bir arkasındaki insanlara emir verdiği görüldü ve nihayet Denis, girdiği kapıdan çıktı.

Çıkmadan evvel eşğin üzerinde durup gençleri gülümser bir halde son bir defa daha selâmladı; rahip te ellinde lâmba ile arkasından çıktı.

Onlar çıkar çıkmaz Blanche kollarını uzatarak Denis'e doğru ilerledi. Yüzü kıp kırmızı ve heyecanlı idi; gözleri yaşlarla parlıyordu. Ağlıyarak:

— Ölmeyeceksiniz Dedi. Ne olursa olsun, benimle evleneceksiniz.

— Fakat, galiba ölümden korktuğumu zannediyorsunuz.

— Hayır hayır, korkak olmadığınızı biliyorum. Benim hatırım için.. Böyle bir şüphe üzerine öldürülmenize tahammül edemem.

— İçinde bulunduğumuz müşkül vaziyeti korkarım ki lâ yığı veçhile takdir edemiyorsunuz. Sizin büyük bir yüksek kalblilik göstererek red ettiğiniz şeyi ben iftiharla kabulede rim. Bana karşı biranasil hisleniz içinde, başkalarına borçlu olduğunuz şeyi unutuyorsunuz.

Kızı şaşırması bir halde görmemek için bunu söylerken ve sözünü bitirdikten sonra da gözleri yerden ayırmamıştı. Kız bir dakika sesini çıkarmadı; sonra birdenbire yanından uzaklaşarak amcasının sandalyesinin üzerine yıkılıp hemen hıçkırarak ağlamağa başladı. Denis ne yapacağını şaşırdı. Medet umar gibi -etrafına bakındı ve o da bir sandalye bularak derhal üzerine çöker gibi oturdu. Kılıcı ile oynuyor ve şimdiye kadar çoktan ölüp Fransada en pis mutfak süprütüleri arasına gömülmüş olmağı arzu ediyordu. Gözleri salonu içtade etrafta geziniyor, fakat hiç bir şey üzerinde durmuyordu. Mobilyeler arasında öyle geniş mesafeler vardı; ışık bunların hepsinin üzerine öyle fena ve neşesiz bir halde düşüyordu; ve dışardaki karanlık hava pencerelerden içeri öyle soğuk bir halde bakıyordu ki Denis ne böyle geniş bir kiliseye ne de böyle hüznülle dolu bir mezara rastlamış olmadığını düşünüyordu. Kızın hıçkırıkları bir saatün tik takları gibi muntazam bir ölçüde duyuluyordu gözleri kararınca kadem kalkanın üzerindeki yazıyı tekrar tekrar okudu; gölgeli köşelere, korkunç hayvanların üşüşüklerini tahayyül edinceye kadar baktı; ve son iki saatinin geçmekte ve ölümün yaklaşmakta olduğunu hatırlayarak

arada sırada silkenerek uyanıyordu.

Vakit geçtikçe, bakışları sık sık kızın üzerinde duruyordu. Kızın yüzü ileri doğru eğilmiş ve elleriyle kapamıştı; zaman zaman hıçkırıklarla sarsılıyordu. Bu halde bile çirkin bir kız değildi. Tombul ve yakışıklı, ılık, esmer bir teni ve Denis'in fikrine göre dünyadaki bütün kadınların saçlarından daha güzel saçları vardı. Elleri amcasının ellerine benziyordu. Yalnız onununkilerden daha yumşaktı. Mavi gözlerinin hiddet, merhamet ve masumiyetle dolu olarak kendisi üzerinde nasıl parlattığı hatırladı. Fikren kızın mükemmeliyeti özürtüde durduğunu, ölüm kendisine çirkin geliyor ve şimdi hiç kimsenin içinde bu kadar güzel bir mehlûkun bulunduğunu dünyayı terk etmek cesaretini gösteremeyeceğini hissediyordu.

Birdenbire pencerelerin altındaki karanlık vadiden kulaklarına kaba ve kesik kesik horoz sesleri geldi. Bütün etrafın sessizliği içindeki bu çatlak sesler karanlık bir yere dolan ışığa benziyordu, ve her ikiside düşüncelerinden sarsarak uyardı. Kız Denis'e bakarak:

— Heyhat, size hiç bir yarımım olmayacak mı? dedi.

— Madam, sizi rencide edecek bir şey söyledimse, emia olunuz ki bunu sizin menfaatiniz için söyleyim.

Kız tekrar Denis'e yaşlı gözleriyle, ve gülümseyerek baktı. Denis devam etti:

— Vaziyetinizin pek fena olduğunu hissediyorum. Size hasın davranılmış. Amcanız insanlığın yüz karası Fransada, size küçük bir yardımda bulunmak için ölümlü sevinçle kabul edecek, bir çok gençlerin bulunduğu emin olunuz.

— Cesur ve iyi kalbli olduğunuzu gördüm. Benim öğrenmek istediğim şey şimdi yanıt sonra size yardımda bulunup bulunamayacağıdır.

— Yardım edebilirsiniz Müsaade edinizde, böyle çağırılmadan gelen bir sersem gibi değil de, bir arkadaş gibi yanınızda oturayım; geçedenberi olup bitenleri unutmaya çalışınız; son dakikalarımın hoş gçmesine yardım ediniz; ve bana mümkün olabilen başlıca yardımı yapacaksınız.

Kız daha derin bir hüznülle: — Çok cesursunuz.. çok cesur.. bu beni oldukça üzüyor. Fakat isterseniz yanına sokulunuz; bana bir şey söylemek isterseniz karşınızda hiç olmazsa gayet dost bir dinleyici bulacağınızdan emin olabilirsiniz. Dedi ve:

— Ah! Mösyö de Beaulieu, yüzünüze nasıl bakacağım?

Diyerek tekrar hıçkırarak ağlamağa başladı. Denis her iki eliyle kızın elini tutarak:

— Madam, iki saatlik mübâletten kalan vakti ve ıstırahatsızlığınızda duyduğum teessürü düşününüz. Son dakikalarımın hayatımı feda etmek suretiyle bile ölmüyemeyeceğim durumdan beni kurtarınız.

Dedi. Blanche cevap verdi:

— Ben çok hobbim! Mösyö de Beaulieu hatırlarız için daha cesur olacağım. Fakat düşününüz, acaba gelecekte size bir iyiliğim olmaz mı? Kendilerine son selâmlarınızı gönderdiğiniz dostlarımız yok mu?

Sonu var

GENÇLİK ve EDEBİYAT

Edebiyatımız bir Şahesere yüklüdür

Yazan : Salih ÇAĞATAY

Bizde, nedense, edebiyatımızı inkâra kalkışan nankör tip hiç eksik olmaz. Bu tipte olanlar zaman zaman, burunlarını salyangoz gibi her mevzu, cırlak seslerini ağustos böcekleri gibi her muvaffakiyete sokup çıkartarak temiz havayı bulandırıyorlar...

Onlarca, Türkiyede edebiyat yoktur.. Buna sebep olarak ta muharrirlerimizde bir "kâinat görüşü" nün bulunmayışını gösterirler. Güya bugünkü romancılarımız.

I — Küçük burjuvanın büyük burjuvalığa olan hasretini;

II — Küçük burjuvanın aşkınlı, saadetini;

III — Küçük burjuvanın ızdırabını terennüm etmekteymişler. Onlarca "Burhan Cahit, zengin bir hayat hülyası içinde yaşayan Avrupa burjuva hayatına aşerensin muharriridir. Reşat Nuri, küçük burjuvanın fazla refah iddiasında olmıyan, fakat kalbinden dertli olan, aşk saadeti arayan bir zümreyi romanlarında anlatır. Peyami Safa, yalnız küçük burjuvanın ızdırabını yaşatır...

Şimdi de burjuvanın nasıl bir zümre olduğunu onların ağzından dinleyelim:

"... Bir gün lokantada garson, ertesi gün müteahhit, daha bir gün sonra komisyoncu, memur olur ve bir gün içinde bulaşık yıkamaktan otomobile atlar, otomobile atladığı gibi hapishaneyi de boylar.. Hırsız, serseri, kopuk ta olabilir..."

Demek, Burhan Cahit'te, Reşat Nuri'de, Peyami Safa'da görülen müreffeh bir hayat hülyası, temiz bir aşkın mahsulü olan çiçekli ve meyvalı bir saadet iştiyaki, bazan da insanı âsilleştiren bir ızdırap tezahürü hakirdir; "kâinat görüşü" nün bir parçasını teşkil etmez (!) Onlarca asıl tip, proleter olmalıdır. Bir muharrirde "kâinat görüşü" nün mevcut olması için, o muharririn proleter bulunması ve yalnız proleteryanın isteklerini terennüm edebilmesi şarttır.

Acaba üyle midir? Araştıralım:

Biz, bugün şu dokuz imzayla ihtihar edebiliriz:

- 1 — Falih Rifki,
- 2 — Halit Ziya,
- 3 — Halide Edip,
- 4 — Hüseyin Rahmi,
- 5 — Mahmut Yesari,
- 6 — Refik Halit,
- 7 — Reşat Nuri,
- 8 — Peyami Safa,
- 9 — Yakup Kadri

Bugünkü Türk edebiyatının yapısını teşkil eden bu dokuz imzada her şeyden önce, bir "Türk cephesi" ve bir "kâinat görüşü" mevcuttur. Biz buna inanıyoruz. Eğer muharrirlerimiz, bugüne kadar dünya ölçüsünde bir şaheser verememişlerse, bunda kendilerinden ziyade, her varlığı, her muvaffakiyeti körliyen o nankör tipi mes'ul tutmamız lazımdır...

Şurası da muhakkak ki bugün için, hakiki mânasıyla bir şaheserimiz yoktur. Fakat bir çok şaheserlerimizin mevcut olduğu da inkâr edilemez bir hakikattir. Bununla beraber şunu da kat'iyetle iddia edebiliriz ki edebiyatımız bir şahesere yüklüdür. Bunu iftihar ettiğimiz şu dokuz imzadan biri mi, yoksa daha genç ve çok ümit bahşolan Hilmi Ziya mi, Sabahattin Ali mi, Celâlettin Ezine mi yaratacak? Bilmeyiz..

Kolaylık ver!

İçten özledim seni :
Kolaylık ver, kolaylık!
Artık çok üzme beni,
Kolaylık ver, kolaylık!

Renk renk güller açtı bak
Eirini göğsüne tak!
Bende de bir gül açacak;
Kolaylık ver, kolaylık!
İçimde bir ırmak var
Yaz, kış durmadan çağlar..
Avutmuyor ufuklar :
Kolaylık ver, kolaylık
Kapını açamıyorum,
Suyunu içemiyorum,
Köprüden geçemiyorum;
Kolaylık ver, kolaylık
Çözülse sana bağım
Beni neye tutunacağım ?
Yakın olsun ırağım ;
Kolaylık ver, kolaylık

H. TUNCAY

Ben

Ağlayışım kabkaha, gülüşümse gözyaşı;
Gündüzler gecelerim, geceler sabahımdır.
Bir garib yolcuym ki yollardır can yoldaşım;
Başım, omuzlarımı çökerten günahımdır !..

O. Sebati ERENGİL

Cinnet

Uzaktan bir kaç köpek uluyor uzun uzun,
Dallarda çırpınıyor felce uğramış ruzgâr ;
İçinde hıçkırıyor gece denen tabutun ..
Günabkâr bir kâinat, cinnet getirmiş ruhlar.

Sema gözyaşı döküp ağlıyor için için,
Sükût intihar etti haykıracağım derken ..
Bir mezar mermerinin anından öpmek için,
Selviler eğiliyor son yolcu da geçerken .

İ. Hüsrev USLU

Sesleniş

Kader varsa da, yoksa da
ve bizi bir akrep gibi soksa da
başımız dik duracak
ve kalbimiz

o aşkla
takır
takır
vuracak!..

Tali varsa da, yoksa da
ve bizi bataktan alıp
Çamura soksa da
başımız dik duracak
ve kalbimiz
o aşkla
takır
takır
vuracak..

Karnımız açsa da, toksa da
ve dünya mahrekinden kopsa da
Başımız dik duracak
ve kalbimiz
O aşkla
takır
takır
vuracak, vuracak !,

İhsan Gültekin

Trabzon'u Özleyiş

Yazan : Salih ÇAĞATAY

Gözlerimi kopadım, kafamda geçmişin ve bugünün nesi varsa hepsini erittim. Gözlerimde yeşil bir yurt belirdi. Kafamın açtığı bu renksiz boşluktaki yeşillikler içine aktım. Kulaklarımda bir kanat hışırtısı, burnumda kesif bir çam kokusu sürünüşü başladı. Ayaklarım top rakla öpüşen nazlı ve taze gosun geşilli fındık dallarına takıldı, düştüm. Yeşillikler içinde herhangi bir köy dilberinin kırmızı boncuklarını andıran amoftaların (dağ çilenlerinin) incecik dik-neleri vücutumu okşadı. Daha ütede bir böğürden dalt, olgunluktan siyahlaşan meyvasını yüzüme fırlattı; kokusundan derhal tanıdım: Moral..

Çimenleri koklaya koklaya ateş menekşelerini, mor menekşeleri ağzımda çiğneye çiğneye başka taraplara kaydım.. Yüzüme çok yeşil, adeta siyah, uzun yapraklı bir dal garptı, durdum.. Acımsı bir koku burnuma "kareymiş, kareymiş, diye sürünmeğe başladı; fazla yürüyemedim, güneşe bir damla bile ver vermeyen gölgeliğe uzandım.

Kafamda bir çözümlüş, sonra ağrılı ve yine çözümlüş ve sarılış başladı. Acaba neredeyim?.. Çok yakınımdan kazma sesleri, çok uzakta balta vuruları, kulaklarımda değil kafamda hatıralarımı eşmeğe çalışıyor..

Bu sesler bana çok yakın, benim özümde, iç yapılaşımına o kadar yakın ki.. Kaıkıp başka taraflara sürünmek istiyorum. Birden yüzüme bir ıslaklık, dudaklarıma acımsı bir tat akıyor.. Kafamda ki çözümlüş sarılışlar büsbütün karışıyor, gözlerimi ağır ağır açıyorum, karışımında şamar şamar kırmızı enterisiyle bir köy kızı, elinde bakır bir tas tutuyor.. Du daklarından " Kısarna maden suyu, içmez misin?" kımıldanışını okuyorum..

Artık gözlerim kendiliğinden açılıyor.. Kafamdaki kuruntu makarası kırıldı diye büsbütün çözüldü.. Ellerimi oh, oh! diye birbirine çarpıyorum; sevincimden benim, benim içimin, yurdumun kızına sarılmak, elindeki bakır tası kapmak, yapmacıklardan, karuluktan nasırlaşan dudaklarını ıslatmak istiyorum.. O, bir kahkaha ile uzaklaşıyor ve ben anlıyorum: çam kokusu, amoftalar, siyah moralar, kareymiş, ışıksız, deliksiz gölgelikler kazma ve balta sesleri, şamar şamar kırmızı entarili minnacik köylü kızı ve bakır tastaki "Kısarna maden suyu,"... İçimde renk, koku ve tat, kafamda kuruntu oldu..

Ah benim Trabzon'um, içimin Trabzon'u gözlerimde rüyalanışına bile ne kadar vurgunum!

Fındık Davamız

Türkiye Fındık İhrecatçıları birliği muhasebecisi Trabzon'un yetiştirdiği değerli gençlerden şair ve iktisatçı arkadaşımız KEMAL PEKER. (FINDIK DAVAMIZ) adında iktisadi lir yazı yazarak bize gönderdi.

Arkadaşımızın pek büyük bir enerji sarf ile meydana getirdiği bu yazıyı cuma sayımızdan itibaren nesre başlayacağız.

Trabzon askerlik şubesinde

1 — Malül subay ve erlerle Şehit subay ve erlerinin 942 yılı Tütün ikramiyetevratına 1—8—942 tarihinde başlanacak ve 30—11—942 tarihinde son verilecektir.

2 — Tayin edilen dört aylık müddet içinde komisyona müracaatla ikramiyelerini almayanların ikramiyeleri merkeze iade edilecektir.

3 — İkramiye alacak olan malül subay ve erlerin ikramiyeye cüzdanlarıyla nüfus hüviyet cüzdanlarını, rapor ve resmi senetlerini ve birer adet fotoğraf, Şehit subay ve er yetimlerinde 8—6—929 tarihindenberi dul veya bekâr olduklarını gösterir Belediye ve köy ihtiyar heyetlerinden alacakları fotoğraflı ilmühaberlerle resme sened, ikramiyeye ve nüfus hüviyet cüzdanlarının birer adet fotoğrafla beraber Trabzon askerlik şubesinde müteşekkii komisyona müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Trabzon askerlik şubesinde

AS. Memur ve subaylardan ölenlerin itamina maaş tahsisinde kolaylık olmak üzere her şahsın zamanında efradı ailesi kayıtlarını bir araya toplaması ve yeniden doğan ve ölenlerin kayıtlarına nüfus dairelerince derhal işaret ettirilmesi zaruretine karşı bu gibi aile reislerinin ehemmiyeti olan bu ödevi yapmaları hususu müstahdem bulanan subay ve memurlarca takip ve temin edilmekte olup müstahdem olmayan emekli subay ve memurlarında aynı suretle hareket etmeleri lüzumu ilân olunur.

İlan

Pazar C. Müddei umumi liginden karnesiz ticaret maksadıyla eklemek suretile milli koruma kanununa muhalif hareketten suçlu Rizenin hamza bey mahallesinden olup pazarda fırıncı Semiz oğullarından Adem oğlu 1340 doğumlu Nazım Aydın hakkında Pazar Asliye ceza mahkemesinde yapılan duruşma Sonunda : Sübütü fiiline binaen milli koruma kanununun 4156 sayılı kanuna değişen 56 nci maddesinin 2 numaralı bendini son fıkrasına tevfikas yirmi beş lira ağır para cezası alınmasına ancak yaşının küçüklüğü hasabile T. C. K. 85 inci maddesinin 4 numaralı bendi muvafık ve binnetice on altı lira 60 kuruş ağır para cezası ile mahkûmiyetine 6—6—642 tarihinde karar verilerek hüküm dahi katılmış olduğu ilân olunur.

Zayi diploma

Beşikdüzü ilkokulundan aldiğim diplomamı yitirdim. Yenisini alacağımın eskisinin hüküm kalmamıştır.

Zenberek köyünden
Ömer oğlu
Mehmet Kukul

Satın Alma Komisyonu ilânları

Açık eksiltme ile kuru ot alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Açık eksiltme ile 60 ton kuru ot alınacaktır.
- 2 — Tahmin edilen bedeli 3900 lira ilk teminatı 292 lira 50 kuruştur.
- 3 — Evsaf Kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 4 — Nakliye ücreti ayrıca alınacaktır.
- 5 — Eksiltmesi 7 Ağustos 942 cuma günü saat 10 dadır.
- 6 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satın alma komisyonuna müracaatları. 2—4 333

Açık eksiltme ile kuru ot alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. reisliğinden :

- 1 — Açık eksiltme ile 60 ton kuru ot alınacaktır.
- 2 — Tahmin edilen bedeli 3900 lira ilk teminatı 292 lira 50 kuruştur.
- 3 — Evsaf Kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 4 — Nakliyesi ayrıca hesap edilecektir.
- 5 — Eksiltmesi 8 Ağustos 942 cumartesi günü saat 11 dedir.
- 6 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satın alma komisyonuna müracaatları. 2—4 329

Açık eksiltme ile saman alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Açık eksiltme ile 50 ton Saman alınacaktır.
- 2 — Tahmin edilen bedeli 2500 lira ilk teminatı 187 lira 50 kuruştur.
- 3 — Nakliye ücreti ayrıca hesap edilecektir.
- 4 — Evsaf Kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 5 — Eksiltmesi 8 Ağustos 942 cumartesi günü saat 11 dedir.
- 6 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satın alma komisyonuna müracaatları. 2—4 336

Açık eksiltme ile Saman alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Açık eksiltme ile 50 ton Saman alınacaktır.
- 2 — Tahmin edilen bedeli 2500 lira ilk teminatı 187 lira 50 kuruştur.
- 3 — Evsaf Kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 4 — Nakliye ücreti ayrıca hesap edilecektir.
- 5 — Eksiltmesi 7 Ağustos 942 cuma günü saat 11 dedir.
- 6 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satın alma komisyonuna müracaatları. 2—4 338

Pazarlıkla arpa naklettirilecek

Trabzon Sa. Al. Komisyonundan :

- 1 — Pazarlıkla 30 ve 20 tonluk iki parti halinde arpa naklettirilecektir.
- 2 — Tekarrür edecek fiyat üzerinden yüzde on beş teminat alınacaktır.
- 3 — Şartname komisyonunda her gün görülebilir.
- 4 — Pazarlığı 30 Temmuz 942 perşembe günü saat 10 dadır.
- 5 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satın alma komisyonuna müracaatları. 359

Pazarlıkla odun alınacak

Trabzon Sa. Al. Komisyonundan :

- 1 — Kapalı zarf usulü ile yapılan eksiltmesine talip çıkmadığından 1000 ton odun pazarlıkla satın alınacaktır.
- 2 — Muhammen bedeli 15000 lira ilk teminatı 1125 liradır.
- 3 — Evsaf Kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 4 — Pazarlığı 22 Ağustos 942 cumartesi günü saat 10 dadır.
- 5 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satın alma komisyonuna müracaatları. 371

Pazarlıkla erzak, sade yağ ve ot alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Pazarlıkla 2500 liralık partiler halinde un, pirinç, ermiş sade yağ, nohut, mercimek, bulgur, kuru fasulye, kuru ot satın alınacaktır.
- 2 — Tekarrür edecek fiyat üzerinden yüzde onbeş teminat alınacaktır.
- 3 — Elinde malı olanlar numunelerle birlikte Temmuz 942 sonuna kadar Trabzon satınalma komisyonuna müracaatları. 372

Sandıklık tahta alınacak

İnhisarlar Başmüdürlüğünden :

- 1 — İdaremizin Samsun tütün fabrikası için biner metre mük'âbdan 2000 metre mük'âb sandıklık tahta mübayaa edilecektir.
- 2 — Bu mübayaa 31—7—942 gününe müsadif cuma günü saat 16 da Samsun inhisarlar fabrikasında müteşekkii komisyon tarafından ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.
- 3 — Muhammen bedeli üzerinden muvakkat teminat akçesi 8250 liradır.
- 4 — Talibler şartnameyi idaremizden alabilirler.
- 5 — Eksiltmeye iştirak edeceklerin muayyen saat-ten bir saat evvel teklif mektuplarını Samsunda fabrika alım satım komisyonuna vermiş olmaları lâzımdır. 4—4

Pazarlıkla Sığır, koyun eti alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Pazarlıkla 40000 kilo Sığır veya Koyun eti satın alınacaktır.
- 2 — Sığır etinin tahmin edilen bedeli 20000 lira kat'i teminatı 3000 lira koyun etinin tahmin edilen bedeli 24000 lira kat'i teminatı 3600 liradır.
- 3 — Evsaf Kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 4 — Pazarlığı 10 Ağustos 942 Pazartesi günü saat 10 dadır.
- 5 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satın alma komisyonuna müracaatları. 205

Pazarlıkla sığır eti alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Pazarlıkla 12000 kilo sığır eti satın alınacaktır.
- 2 — Tahmin edilen bedeli 6000 lira kat'i teminatı 900 liradır.
- 3 — Evsaf kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 4 — Pazarlığı 4 Ağustos 942 Salı günü saat 10 dedir.
- 5 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satınalma komisyonuna müracaatları. 323

Pazarlıkla odun alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Kapalı zarf usulü ile yapılan eksiltmesine talip çıkmadığından 1500 ton odun pazarlıkla satın alınacaktır.
- 2 — Muhammen bedeli 45000 lira ilk teminatı 3375 liradır.
- 3 — Evsaf kolordunun bütün garnizonlarında mevcuttur.
- 4 — Pazarlığı 20 Ağustos 942 Perşembe günü saat 10 dadır.
- 5 — İsteklilerin belli gün ve saatta Trabzon satınalma komisyonuna müracaatları. 369

Kapalı zarf ile odun alınacak

Trabzon Sa. Al. Kom. Reisliğinden :

- 1 — Kapalı zarf usulü ile 600 ton odun alınacaktır.
- 2 — Tahmin edilen bedeli 12000 lira ilk teminatı 900 liradır.
- 3 — Evsaf kolordunun bütün garnizonlarında vardır.
- 4 — Münakasası 21 Ağustos 942 Cuma günü saat 10 dadır.
- 5 — İsteklilerin belli gün ve saatta kanununun 32. maddesinde tarif edildiği veçhile hazırlayacakları teklif mektupları mekâtilte saatından bir saat evvel Trabzon satınalma komisyonuna müracaatları. 1—4 328

Dükkân icar artırması

Belediye encümeninden :

Talibine ihale edilen ve kanunu müddeti içinde kat'i teminata ve kontratoya raptedilmeyen hal binası deniz cephesindeki 37 numaralı dükkânın ihalesi feshedilerek mezkûr dükkânın Mayıs 942 gagesine kadar olan icarının yeniden 18 gün müddetle açık artırmaya çıkarılmıştır. Taliplerin 28—7—942 Salı günü saat 15 de teminat mabuzlarla birlikte encümene müracaatları ilân olunur. 4—4

Dükkân icar artırması

Belediye encümeninden :

Talibine ihale edilerek kanunu müddeti içinde teminatı katiye ve kontratoya raptedilmeyen hal binası cephesinde kâin 82—84 numaralı dükkânların ihalesi fesh edilerek yeniden muhammen bedelleri üzerinden 18 gün müddetle açık artırmaya çıkarılmıştır. 28—7—942 gününe raslayan Salı günü saat 15 de belediye encümeninde icra edileceğinden taliplerin teminat mabuzlarla birlikte encümene müracaatları ilân olunur. 4—4

Bahçe icar artırması

Belediye encümeninden :

Kanunu müddeti içinde kontratoya raptedilmeyen mezbaha önündeki bahçeye ait ihale feshedildiğinden mezkûr bahçe muhammen bedeli üzerinden yeniden 18 gün müddetle açık artırmaya çıkarılmıştır. Taliplerin 28—7—942 Salı günü saat 15 de teminatı muvakkatlarla belediye encümenine müracaatları ilân olunur. 4—4

Helâ vesaire inşaat eksiltmesi

İnhisarlar Başmüdürlüğünden :

Pulatanede yaptırılacak (4191) lira keşif bedelli helâlar ile diğer müteferrik işler 3—8—942 gününe müsadif pazartesi günü saat 14 de ihalesi icra kılınmak üzere 15—7—942 gününden itibaren 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmeye iştirak için 315 lira muvakkat teminat akçesi idaremiz veznesine yatırılmalıdır. Bu inşaatla ait keşif varakası ile izahname, vaziyet planı, şartname ve mukavele projesi idaremizden alınacaktır. 4—4